

Dosarul nr. 2ra-279/21

Prima instanță - (Judecătoria Anenii Noi, sediul central) jud: A. Mocan
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: V. Buhanaci, V. Sîrbu, A. Malîi

ÎNCHEIERE

24 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Grigorii Lozan,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul
Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Grigorii Lozan cu privire la
încasarea cheltuielilor de instruire și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 11 ianuarie 2020, Ministerul Afacerilor Interne s-a adresat cu cerere de
chemare în judecată împotriva lui Grigorii Lozan, prin care a solicitat încasarea din
sume de 20 009,78 de lei, suportată cu titlu de cheltuieli pentru instruirea la
Academia „Ștefan cel Mare” și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că în anul 2011 pârâtul a fost înmatriculat la
Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, secția zi, cu
decontarea cheltuielilor necesare pentru studii din contul bugetului de stat.

Pârâtul a semnat un angajament în conformitate cu prevederile art. 17 alin. (6)
din Legea nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul
poliștului, prin care s-a obligat să activeze în cadrul subdiviziunilor Ministerului
Afacerilor Interne 5 ani, iar în cazul încetării raporturilor de muncă înainte de
termenul indicat, să restituie cheltuielile suportate pentru studii proporțional cu
perioada rămasă până la 5 ani, în modul stabilit de Ministerul Afacerilor Interne.

După absolvirea Academiei „Ștefan cel Mare”, prin contractul individual de
muncă nr. 5715 din 19 iunie 2015, pârâtul fost angajat în funcția de ofițer de urmărire
penală a SUP a Inspectoratului de Poliție Anenii Noi, durata contractului fiind
nedeterminată.

Ulterior, prin Ordinul șefului Ministerului Afacerilor Interne al Ministerului
Afacerilor Interne nr. 367ef. din 22 iulie 2019, pârâtul a încetat serviciul în Poliție
în corespundere cu prevederile pct. 14 al Regulamentului privind organizarea și
funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 283/2013, implicit depunerea cererii

personale privind încetarea raporturilor de muncă, activând în cadrul subdiviziunii la care a fost repartizat 49 luni 3 zile din cele 60 de luni în care urma să activeze.

Astfel, perioada nelucrată a pârâtului constituie 10 luni 27 zile, iar în coraport cu perioada de activitate desfășurată de facto cheltuielile suportate de către Ministerul Afacerilor Interne constituie 20 009,78 de lei.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată în baza prevederilor art. 354 din Codul muncii, art. 776, 858, 861 din Codul civil și art. 33, 331, 38, 55, 56, 75, 85, 94, 166, 167, 206 din Codul de procedură civilă.

Prin hotărârea din 5 martie 2020 a Judecătorei Anenii Noi, sediul central, acțiunea Ministerului Afacerilor Interne împotriva lui Grigorii Lozan cu privire la încasarea cheltuielilor pentru instruire și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca neîntemeiată.

La 10 martie 2020, Ministerul Afacerilor Interne a declarat apel împotriva hotărârii, solicitând casarea ei și emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Ministerul Afacerilor Interne, s-a casat integral hotărârea din 5 martie 2020 a Judecătorei Anenii Noi, sediul central și s-a emis o hotărârea nouă, prin care:

S-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Afacerilor Interne împotriva lui Grigorii Lozan cu privire la încasarea cheltuielilor pentru instruire și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Grigorii Lozan în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne suma de 20 009,78 de lei cu titlu de cheltuieli pentru studii.

S-a încasat de la Grigorii Lozan în beneficiul Statului, suma de 600,29 de lei, cu titlu de taxa de stat, de la care reclamantul/apelant Ministerul Afacerilor Interne a fost scutit la depunerea acțiunii.

În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că este neîntemeiată concluzia instanței de fond cu privire la faptul că la data de 7 iulie 2017, prevederile art. 17 și art. 47 din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012 a fost abrogat prin Legea nr.94 din 2 iunie 2017 și, ca urmare, angajamentele asumate de Lozan Grigorii față de Ministerul Afacerilor Interne și-au încetat efectele juridice.

Or, normele prenotate au fost abrogate ca urmare a adoptării de către Parlament a Legii nr. 288/2016, care în art. 26 alin. (4) indică că „funcționarul public cu statut special care a absolvit o instituție învățământ a Ministerului Afacerilor Interne din banii bugetului de stat și a încetat raportul de serviciu în primii 5 ani de activitate din motivele specificate la art. 38 alin.(1) lit. a), g)-r) și t)-w) restituie cheltuielile pentru studii proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani, în modul stabilit de Ministerul Afacerilor Interne”.

Mai mult ca atât, dat fiind faptul că obligația intimatului de a activa în subdiviziunile apelantului cade sub incidența unui raport juridic civil, Colegiul instanței de apel a considerat inaplicabile la caz, normele indicate de către prima instanță, or, legea civilă nu are caracter retroactiv, ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică

și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Colegiul instanței de apel a menționat că Legea nouă nu va putea modifica condițiile de încheiere a unui contract încheiat anterior sau condițiile răspunderii pentru o faptă săvârșită anterior intrării Legi vigoare și nici condițiile de stingere a unei obligații stinse anterior intrării legii în vigoare. Legea nouă, nu va putea să modifice sau să desființeze efectele deja produse ale unei situații juridice stinse.

De altfel, raporturile de serviciu dintre apelant și intimat erau în curs de derulare la momentul intrării în vigoare atât a Legii nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, cât și a Legii nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

În viziunea instanței de apel, prima instanță greșit a aplicat prevederile pct.41 din Hotărârea Guvernului nr. 923/2001, or, acestea nu sunt aplicabile funcționarilor publici cu statut special, deoarece acest act reglementează norme juridice generale care sunt aplicabile tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, iar Legea nr. 320/2012 reglementează norme juridice speciale ce sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați (funcționari publici cu statut special), iar în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

În concluzie, instanța de apel a reținut că obligația absolvenților instituțiilor de învățământ superior care au învățat în grupele cu finanțare de la bugetul de stat, de a lucra pentru perioada asumată după absolvire conform repartizării de stat, sub sancțiunea restituirii cheltuielilor pentru studii absolut în toate cazurile de neexecutare a acestei obligații, nu contravine nici normelor legale nici angajamentelor reciproce semnate dintre părțile din proces.

La 11 decembrie 2020, prin intermediul poștei (f.d. 127), Grigorii Lozan a declarat recurs împotriva deciziei din 30 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, cu referire la prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. a) b), c) și d) din Codul de procedură civilă, recurentul a invocat că decizia contestată este neîntemeiată și ilegală, deoarece a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material, instanța de apel nu a aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea și a apreciat arbitrar probele.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 29 octombrie 2020 (f.d. 114), însă dovada legală de recepționare a acesteia de către recurent lipsește.

Din acest considerent, Colegiul consideră că recursul din 11 decembrie 2020 este declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității

recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin referința din 5 februarie 2021, reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne, a solicitat declararea inadmisibilității recursului depus de Grogorii Lozan, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această

privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Grogorii Lozan nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Grogorii Lozan.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan